

Leerrede over 1 Corinthe 13: 8 t/m 10, uitgesproken op donderdag-avond 30/04/53¹ te Sliedrecht door H. Hofman, evangeliedienaar.

Zingen - Psalm 103: 8 en 9

Lezen - 1 Corinthe 13

Voorrede:

De verzen, die wij zo-even zongen, hebben wij jl. maandag ook op de begraafplaats gezongen. Het eerste van deze verzen:

Gelijk het gras is ons kortstondig leven,
gelijk een bloem, die, op het veld verheven,
wel sierlijk pronkt, maar kracht'loos is, en têer; ...

geldt voor alle mensen. Maar met het andere vers, is het anders gesteld, want dat geldt alleen voor degenen, die Hem vrezen. Die Hem niet vrezen, vallen daarbuiten. Laat ons dat wel bedenken, opdat een ieder zichzelf onderzoekt en zich afvraagt: "Vrees ik, als schepsel Gods, mijn Schepper?" En is die vreeze Gods op goede -- dat is op Schriftuurlijke -- grond in m'n hart?

Wij zeggen: op Schriftuurlijke grond, want er is een groot onderscheid tussen slaafse vrees -- dat is: een benauwdheid, een angst voor God, waardoor men zelfs wel de zonde zoekt te laten, doch alleen, omdat men bang is voor de slagen, dat men benauwd is dat er klappen op zullen volgen -- en kinderlijke vrees, zoals dat bij Jozef was.

Toen hij tot zonde werd aangespoord, waardoor hij mogelijk grote voordelen had kunnen behalen, ja zelfs wel in vrijheid had kunnen komen, ging hij niet met een vroom gezicht aan het overleggen dat het doel de middelen soms heiligt; neen, hij zei: "Zou ik zulk een groot kwaad doen, en zondigen tegen God?" Er was in hem die eerbied, die hoogachting, die kinderlijke vreeze voor Zijn Schepper, waardoor men afwijkt van het kwaad. Dat had bij hem de boventoon.

Het rechte kenmerk van de vreeze des HEEREN is, dat men geen goed mens is, die beter is dan een ander, maar dat men een mens is als alle andere mensen, en dat die kennis en wetenschap in ons woont: "Ik ben een verdorven vat." Ook, dat wij door die kennis de zonden haten en vlieden, dus afwijken van het kwaad. Dus niet uit vrees voor de slagen, voor de straffende hand Gods, maar om zulk een goede God, onze Weldoener en Zegenader, geen verdriet aan te doen. Dat is een eigenschap van de vreeze des HEEREN, welke in het hart zetelt. Die vreeze wordt door God Zelf op een verborgen wijze in het hart gelegd, waardoor men afwijkt van het kwaad en liefheeft alle goed.

In de Schriftuur vinden wij vaak vermeld dat de vreeze des HEEREN een zeer uitnemende schat is. Daarom leggen wij er nogmaals de nadruk op, dat degenen, bij wie van de vreeze Gods in het hart woont, die dus begeren om af te wijken van het kwaad en lief te hebben alle goed, geen heilige, reine mensen zijn, maar die zijn zich zo bewust, verdorven te zijn, dat zij in die verdorven staat niet kunnen leven, die kunnen hun hart er niet in ophalen, maar (om zo te spreken) die lopen in de zonde te sterven, en heffen hun handen en hart tot God op, tot de God des levens. Zij wensen Hem te leven en daar zongen wij van:

Maar 's HEEREN gunst zal over die Hem vrezen,
in eeuwigheid altoos dezelfde wezen, ...

---

¹ Wegens het overlijden van de heer B. Hofman, werd door de naaste familieleden rouw in de kerk gebracht.
www.hofman-preken.nl

Dat zal dus zijn eeuw uit, eeuw in. Het éne geslacht moge gaan en het andere komen, maar dat is een zaak die blijft, die niet verandert. Het is dan ook een zaak om het ter harte te nemen, er op te zien, en het met alle krachten te zoeken en te begeren: "O God, mag ik een U levend en vrezend mens zijn? Zoudt Gij mij die eer willen aandoen?" Want dan kan ik u verzekeren dat:

Zijn trouw zelfs rust op 't late nageslacht,
dat Zijn verbond niet trouweloos wil schenden,
noch van Zijn wet afkerig d'oren wenden,
maar die, naar eis van Gods verbond, betracht.

Dáár zegt God dus: "Ik wil, eeuw uit, eeuw in, instaan voor een ieder, oud en jong, die Mij vreest en Mijn verbond niet trouweloos wil schenden." Het is toch geen kleinigheid als wij Gods gunst mogen ervaren! Ja, wij kunnen wel zeggen, dat Zijn milde hand ons overdekt, als Hij ons onder Zijn zorg, en op- en toezicht neemt!

Wat kunnen wij elkander beter toewensen dan de vreze des HEEREN, inzonderheid nu er plotseling zoveel rouw en leed gebracht is. Want welk een schat is dat, en welk een rijkdom ligt er begrepen in de vreze des HEEREN, waar wij in de loop van ons leven al meer en meer achter kunnen komen, hoe uitnemend dat is.

Toe, als daarvan niet bij ons is, dat wij er dan acht op geven, dat diegenen, bij wie het wel is, een uitnemende, rijke schat hebben, en dat het ons dan moge opwekken in jaloersheid om dat ook te zoeken. Rouw en droefenis is op zijn plaats, het is ook bijbels, want de heiligen der hoge plaatsen hebben eveneens rouw gedragen over hun geliefden. Maar wij lezen in de brief aan die van Corinthe: "De droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid; maar de droefheid der wereld werkt de dood."

Aan de droefheid naar God zijn dus verheven vruchten verbonden, ja zoveel, dat wij nooit berouw zullen hebben en er altoos de vruchten van zullen genieten. Het is als een vruchtdragende boom. Als er bij ons van die reine vreze werkt, dan weten wij uit ervaring, welk een schat het is. Dat wij ons dan benaarstigen om de vreze des HEEREN te mogen bewaren, dus om die niet te verliezen. Want wat een armoe is er als wij die kwijt raken en dan alleen staan en voor onszelf moeten zorgen. Maar dat behoeft niet als er van de vreze Gods is, dan wil God zorgen. Laat dit genoeg zijn tot inleiding.

Tekst.

Uw aandacht vraag ik thans voor een woord der Schriftuur, uit het ons zo-even gelezen 13e hoofdstuk van Paulus' eerste zendbrief aan die van Corinthe, nader de verzen 8 tot en met 10, waar Gods Woord aldus luidt:

8. *De liefde vergaat nimmermeer; maar hetzij profetieën, zij zullen te niet gedaan worden; hetzij talen, zij zullen ophouden; hetzij kennis, zij zal tenietgedaan worden.*
9. *Want wij kennen ten dele, en wij profeteren ten dele,*
10. *Doch wanneer het volmaakte zal gekomen zijn, dan zal hetgeen ten dele is, tenietgedaan worden.*

Zingen:

Psalm 19: 5

Des HEEREN vrees is rein; ...

Leerrede:

In de gemeente te Corinthe was niet die eenheid, die de apostel Paulus wel wenste, en die er ook behoorde te zijn. In het bijzonder was er onderling jaloersheid en een partijtrekken. De één zei: "Ik ben van Paulus", een ander: "En ik van Apollos", weer een ander zei: "En ik van Cefas." Er waren er zelfs bij die zeiden: "Wij zijn van Christus." Die hadden niet eens onderling gemeenschapsleven nodig noch de bediening van het Evangelie, want, zeiden zij: "Christus komt Zijn volkje toch wel opzoeken, hoor."

Doch Paulus trok geen partij voor diegenen, die zeiden: "Ik ben van Paulus", noch voor diegenen die zeiden van Petrus te zijn, al was het in deze zin: "Nu ja, die kan ik er ook nog wel bijnemen." Néén, zo was het bij Paulus helemáál niet. Hij wist, dat, al had hij ook overvloedig en met zegen bij hen gearbeid, nochtans hij, Paulus, had hun niets toegebracht, noch Petrus, noch Apollos. De één had wel geplant en de ander had nat gemaakt, maar het was God die de wasdom gegeven had. Daarom zegt hij, dat die mensen vleselijk waren. Niet geestelijk, maar vleselijk! In partij-ijver verdeeld, de één nog uitnemender dan de ander.

Daarbij kwam nog een tweede zaak: zij schijnen mensen geweest te zijn, die erg hoog stonden met: "bijzondere gaven." Echter, het stuitte Paulus tegen de borst, dat zij aan het ijveren waren om allerhande gaven te mogen hebben, want dat hebben van: "iets bijzonders", ging ten koste van de gemeenschap en van de liefdeband. Als men op een vleselijke wijze werkzaam is, met: "ik", ja, dan komt "ik" tegenover "ik" te staan. Wanneer de één aankomt met: "Ik ben van Paulus", en een ander met: "Maar Petrus was óók even een man, hoor! Nou!, hij heeft drie jaren omgang gehad met Christus. Denk daar eens eventjes aan! En dáár ben ik van." Dan stonden er twee "ikken" tegenover elkander. En een ander zei: "Ja, maar Apollos, dát was nog eens een redenaar. Die had een bijzònder licht. En dáár ben ik van." Als daarbij dan ook nog komt: "Ik heb (of, die en die heeft, uitnemende gaven; kennis van talen, van profetieën", dan is het àllemaal "ik". Wat blijft er dan voor God en Christus over? Wat is er dan tot eer van Zijn Naam? Dan zijn er mensen, die druk bezig zijn met tegen elkander strijd te voeren en te schermen met dingen die geen wezen hebben.

Paulus ontkent de uitnemendheid van de genadegaven niet, noch van kennis van talen enz. In het allerminst niet. Paulus acht die zaken zelfs hoog. Máár welk gebruik maakt men er van? Is het tot bevordering van het geestelijk leven? Of wordt er juist afbreuk door gedaan? Wie kan er met kennis van talen, van profetieën, van bijzondere openbaringen, de hemel ingaan? Geen mens! Dat kan men alleen met Christus. Daarom zegt Paulus: "Ik wijs u een weg, die nòg uitnemender is."

Hoe groot de gaven ook zijn die Christus aan Zijn gemeente uitdeelt, ja, hoog te achten zijn en nodig, nochtans begint Paulus hier over een weg, die nòg uitnemender is. Daarvan zegt hij: "Al ware het, dat ik de talen der mensen en der engelen sprak, en de liefde niet had, zo ware ik een klinkend metaal, of luidende schel geworden. En al ware het, dat ik de gave der profetie had, en wist al de verborgenheden en al de wetenschap; en al ware het, dat ik het geloof had, zodat ik bergen verzette, en de liefde niet had, zo ware ik niets." Dat is toch even krachtige taal!

"En al ware het, dat ik al mijn goederen tot onderhoud der armen uitdeelde, en al ware het, dat ik mijn lichaam overgaf, opdat ik verbrand zou worden, en had de liefde niet, zo zou het mij geen nuttigheid geven." Bedenk eens even hoe die man hier spreekt! In plaats van te zeggen: "Een wònder, een wònder, te weten van profetieën, van toekomstige dingen of, van een geloof te hebben tot het verzetten van bergen en het lichaam over te geven om verbrand te worden of al de goederen aan de armen te geven", spreekt Paulus er van dat, als er geen liefde is, dan is dat alles nùtteloos en heeft geen geldigheid. Dan is het niet gangbaar in de troon van God en daarmee kan men de hemel niet binnengaan. Ook hebben wij daardoor geen gemeenschap aan God, en geen vrucht van de arbeid der genade en des Geestes.

Dan gaat Paulus de liefde zeer aanprijzen, zeggend: "De liefde is lankmoedig, zij is goedertieren; de liefde is niet afgunstig; de liefde handelt niet lichtvaardiglijk, zij is niet opgeblazen. Zij handelt niet ongeschiktelijk, zij zoekt zichzelf niet, zij wordt niet verbitterd, zij denkt geen kwaad. Zij verblijdt zich niet in de ongerechtigheid, maar zij verblijdt zich in de waarheid. Zij bedekt alle dingen, zij gelooft alle dingen, zij hoopt alle dingen, zij verdraagt alle dingen."

Waarom spreekt hij daar eerst zo uitvoerig over? Om de gemeente te doen verstaan, dat, wanneer er niet uit de liefde gehandeld wordt, alles gehéél fout is, en dat, wanneer de liefde werkt, er andere vruchten voor de dag komen dan allerhande twist en hooghartigheid, van: "Ik" en nog eens: "Ik". Daarom gaat hij de liefde zelfs zo verheffen, dat hij zegt: "De liefde vergaat nimmermeer." Welk een verheven plaats geeft Paulus hier aan de liefde! Een zodanige plaats, waarvan hij zegt: die wordt hier gekend, maar zal ook gekend zijn tot in alle eeuwigheid, want: "De liefde vergaat nimmermeer."

Dàt zegt hij niet van die edele wortelgenade, het geloof, noch van die edele metgezel, de hoop, maar dat zegt hij alléén van de liefde. Nochtans is de liefde nooit zonder het geloof of de hoop. Want wij kunnen wel zeggen, dat die drie edele metgezellen, altoos samen verkeren. Het welzijn en de groei van het geloof gaat gepaard met de openbaring der liefde, alsook van de hoop. Daarom staat er ook, dat het geloof door de liefde werkende is.

Alle drie die edele genaden nemen in dit leven hun eigen plaats in, zowel het geloof, als de hoop en de liefde. Het geloof en de hoop zijn beide genaden die de gemeente hier nodig heeft. Zij reizen mee tot de dood. Door de dood houdt het geloof en de hoop op, maar niet de liefde. Die blijft.

Maar waarom spreekt de apostel hier toch zo met nadruk van de liefde, want op andere plaatsen spreekt hij in het bijzonder van het geloof, vooral als hij het heeft over: "Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onze Heere Jezus Christus." Daar spreekt hij niet van de liefde, maar van het geloof. Immers het geloof is die genade waardoor wij Christus' heilsweldaden kunnen aannemen en ons toe-eigenen. Dat doet de liefde niet, wel het geloof. Op een andere plaats spreekt hij op uitnemende wijze over die edele genade: de hoop, welke op de voorgrond treedt in strijd, in lijden, in duisternissen, gepaard gaande met het geloof: "Het geloof is een vaste grond der dingen, die men hoopt (daar komt de hoop er bij), en een bewijs der zaken, die men niet ziet."

Dat hij inzonderheid zo spreekt over de liefde, is omdat hij de gemeente daarvan wil doordringen, opdat voor de dag zou komen de waarachtige christelijke éénheid en dat die in vrucht openbaar zou worden. De zetel der liefde is in het hart, waar die genade gewrocht wordt door de Heilige Geest, middellijk door de verkondiging van het eeuwig Evangelie.

Wij weten, dat, door wat er in het paradijs is gebeurd, er als geen plaats meer was voor de liefde. Daar God Zichzelf bemint en alles geschapen had als openbaring van Zijn barmhartigheid -- om Zijns Zelfs wil, dat is: tot eer van Zijn Naam -- zo konden zowel Adam als Eva in de staat der rechtheid niet anders dan God liefhebben, de God der liefde, uit Wie alles was en door Wie zij waren, èn elkander liefhebben. Ten eerste bracht de reinheid van het scheppingswerk dat met zich mede, en ten andere was dat, doordat God liefde is en zij uit God waren.

Toen satan het op de hoogste erfenis gemunt had die God Zijn Zoon had toegedacht, werd hij - daarin ontdekt zijnde - uit de hemel geworpen. In de grootste nijd en boosheid tegen God en tegen al Gods schepselen, belust zijnde op wraak, overlegde hij: als Adam overtreedt en van de verboden vrucht neemt, dan wordt de band met die God der liefde verbroken. Dan was hij de overste der wereld, en eigenaar van Adam en Eva en alzo van hun ganse nageslacht.

Met al zijn venijn, haat en boosheid heeft satan door middel van de slang en door middel van de vrouw zijn doel bereikt. Zijn list is gelukt onder de toelating Gods, want er geschiedt niets buiten

Zijn beschikking, dus ook niet dat de mens, buiten Zijn voorzienigheid, van de verboden vrucht genomen heeft.

Wat kwam er voor de dag, toen God, Die niet veranderd was (Hij is en blijft de God der liefde), Adam aansprak, zeggende: "Waar zijt gij?" Adam, die zich bedekt had met vijgenboombladeren en met zijn vrouw weggekropen was onder het dicht geboomte, was al gelijk aan het overleggen: "Wat moet ik nu doen?" Het was zó voor elkander, want hij antwoordde: "Ik hoorde Uw stem in de hof, en ik vreesde; want ik ben naakt, daarom verborg ik mij." Als God nader vraagt: "Wie heeft u te kennen gegeven, dat gij naakt zijt? Hebt gij van die boom gegeten, van welke Ik u gebod, dat gij daarvan niet eten zoudt?", dan is zijn antwoord meteen: "De vrouw, die Gij bij mij gegeven hebt, die heeft mij van die boom gegeven, en ik heb gegeten."

Nu moet gij zelf eens oordelen: waar was de liefde? Die was weg! Als God Eva aanspreekt: "Wat is dit, dat gij gedaan hebt?", dan zegt zij: "De slang heeft mij bedrogen, en ik heb gegeten!" Waar was de liefde? Weg! Die was aanstonds weg nadat Eva van de verboden vrucht genomen had. Zij was onmiddellijk vol venijn uit de hel, nam nòg eens van de boom en gaf dat aan Adam. Nadat Adam is gevallen, komt dat ook bij hem voor de dag.

Och, dat wij dat toch ter harte nemen. Luther zegt, dat wij zó verdorven zijn, dat wij niet kunnen liefhebben of haten of wij bedoelen onszelf. Dat is de staat waarin wij allen van nature zijn. Er zou nooit meer liefde op aarde zijn, alleen maar haat, wrevel, eigen bedoeling, "ik", eigen eer, ten koste van àlles en àllen, indien God Zelf Adam niet had opgezocht. God is Zelf gaan spreken: "Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, en tussen uw zaad en tussen haar zaad; Datzelve zal u de kop vermorzelen, en gij zult Het de verzenen vermorzelen."

Christus spreekt daar Zelf ook van: "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." God heeft geen mens nodig om Zichzelf te verheerlijken, maar Hij is bewogen geweest uit Zichzelf. Wat treedt hier dan op de voorgrond? De liefde. Toen God in de eeuwigheid sprak: "Wie is Hij, Die met Zijn hart Borg worde, om tot Mij te genaken?", nam Christus het op Zich. Wat treedt ook daar op de voorgrond? De liefde. God had vrijwillig zondaars lief maar Christus had ook vrijwillig zondaars lief.

Omdat het de wil van God was om zondaars lief te hebben, zo wilde Christus daarvoor de dood ingaan. Ook de derde Persoon in het goddelijk Wezen, de Heilige Geest, wil hier, in de tijd, in de harten van zondaren uitwerken wat de Vader uitdacht en door de Zoon werd verworven. Op grond waarvan? Van enige verdienste of waardigheid van de mensen? Néén! Uit reine liefde Gods, zegt de apostel Johannes: "Want God is liefde." Zo is God de Vader: liefde, zo is Jezus: liefde, alsmede is de Heilige Geest: liefde. Merkt eens op: dàt is bij God.

In het goddelijk Wezen worden onmededeelbare en mededeelbare eigenschappen onderscheiden. Aan de wil van God, ook behorend tot de mededeelbare eigenschappen, worden verschillende deugden toegeëigend, namelijk Zijn rechtvaardigheid en heiligheid, maar óók: de liefde. Dat is een deugd in het goddelijk Wezen. God is dus niet zó, dat Hij wel eens liefde openbaart. Neen, dat is Zijn Majesteit, Zijn Wezen èigen: liefde!

Die Majesteit wil ellendige zondaars, die niet kunnen liefhebben of haten of zij bedoelen zichzelf, door Zijn Geest en genade het verstand verlichten en het hart schikken, zodat men moet aannemen: "Ik ben een zondaar." Ook dat men moet gaan aanpakken: "Als God naar recht deed, dan kon Hij mij naar de hel sturen", en dat men moet aanvaarden dat Hij eeuwig recht doet al vernietigde Hij mij.

Naarmate er vernedering wordt gewrocht in het hart des zondaars en men Zijn Majesteit moet erkennen met: "Ik heb gezondigd, ik ben een overtreder, ik heb U tot toorn verwekt, ik ben verwerpelijk, ik ben geen liefhebber maar een hater van God en van mijn naaste, uit kracht van mijn natuur", wil God een zondaar, in die vernedering komen opzoeken in de openbaring van Zijn liefde.

Dat doet hij aan zondaars! Niet aan goede mensen. Neen, juist aan ellendigen. Als er een zondaar is waar het geen "praatje" is, maar die in meerdere of mindere mate wéét: "Ik heb gezondigd", wat zal dan openbaar komen? De liefde van God. Want daar wij onszelf moeten gaan haten en afvallen, onszelf moeten vernederen, daar wil God Zich aan Zijn schepselen niet onbetuigd laten, maar openbaar brengen, dat Hij zó lief de wereld had, dat hij ons nog wil zaligen, ook kàn zaligen, zelfs met behoud van Zijn eer en grootmaking Zijns Naams. Dáár wordt liefde gekend. De liefde is uit God.

Dit wil ik er ook nog even bijvoegen, dat diegene, die ooit van die edele gave en genade: de liefde, gesmaakt heeft, die kan het nooit meer vergeten. Dat blijft!

In deze wereld is er de natuurlijke liefde van ouders tegenover de kinderen, van de kinderen tegenover de ouders, van man tegenover vrouw en omgekeerd, tussen vrienden en vriendinnen. Waar vloeit dat uit voort? Dat ligt alles begrepen in wat er in het paradijs door God gesproken werd. De nauwste band der liefde, de huwelijksband, was door de zonde verbroken, maar met de openbaring van Zijn genadewerk -- dat Adam met zijn nageslacht door het Zaad der vrouw zalig kon worden -- heeft God die band der liefde tussen die twee mensen weer hersteld, alsmede voor heel hun nageslacht. Door het herstel van die liefdebond heeft Adam, Eva kunnen aanvaarden, en zij hem, waardoor zij verder hebben kunnen leven. Dat is door God in stand gehouden tot op de huidige dag.

God wil Zijn Woord en leer, ook in de algemene genade, nog heiligen, want waar men Gods Woord eert, daar worden ook het huwelijksleven, familielevens, familiebanden en dergelijke hooggeacht. Hoe komt dat? Het is Gods inzetting, Gods gebod, om elkander lief te hebben, waarbij wij opmerken, dat dat alles uit God is. Laat ons dan nooit vergeten, dat God Zelf de liefdebond gelegd heeft.

Die band was bij Adam ingeschapen, maar door de zonde verbroken, doch uit Gods genade weer openbaar geworden na de zondeval, zodat mensen elkander wederkerig lief kunnen hebben. Men zal zeggen: "Ja, maar dat is natuurlijke liefde!" Dat is ook zo, doch dat is geen geringe zaak. Ik zal één voorbeeld noemen: Wij zijn in zonde ontvangen en worden in ongerechtigheid geboren. Hoe komt het, dat, eer wij aanzijn op aarde hebben verkregen, er een moederhart is dat voor ons klopt en er een liefdehand is om ons te ontvangen, om alles aan ons te doen, die ons in alles weldoet? Dat is uit God; dat is Zijn eeuwige liefde, Zijn welbehagen. Laat ons dat ter harte nemen, opdat wij de band der liefde onder elkander bewaren. Want haat en nijd is uit de duivel, verdeeldheid is uit de hel, maar de liefde heeft God Zelf in de mens gelegd.

Als er dan ook zaken onder de mensen gebeuren waardoor men elkander niet vlak in de ogen kan kijken -- die liefde er dus niet is gelijk het betaamt -- dan zit het: "niets lekker"; men loopt zo iemand liever mis en zegt dan: "Ja, er is eigenlijk geen vlakke." Die edele gave, de liefde, kan zich dan niet vrijelijk bewegen, die wordt dan door hinderpalen belemmerd.

Zo onderscheiden wij dus de onderlinge liefdebond, welke evengoed uit God is, daar in het paradijs alles te gronde was gegaan, van die edele genade: de liefde, welke tot metgezellen het geloof en de hoop heeft. Van díé liefde, die uit God is, zegt Paulus hier: "De liefde vergaat nimmermeer." Dat is dus een zaak die blijft.

Paulus verheft de liefde hier in zo'n hoge mate, dat de dood, het graf, ja zelfs de hel er niet aan kunnen komen. Laten wij het vrijuit zeggen: als het einde er is, en er is van Gods genade gewrocht, er is liefde dus ook geloof en hoop, dan spreken die edele wortelgenaden, het geloof en de hoop tot de liefde: "Nu ruimen wij onze plaats voor u in", opdat er niets anders zou zijn dan liefde en eeuwig aanschouwen van Hem, de God der liefde. Opdat wij uit Hem, die volmaakte Jehovah, bestraald zouden worden en die reine stralen van volmaaktheid uit Zijn troon mogen opvangen en vervuld worden met alle volheid Gods.

Die liefde blijft. Het is ook zó gesteld, dat de dood door de zonde is, maar de liefde is uit de genade Gods en door Christus verdiend; die staat er dus bóven. Wanneer er van onze zijde wegvallen, hetzij man, vrouw, kinderen, vader, moeder, broers, zusters, vrienden, en is er hoop voor hen, omdat er van Gods genade was, dan -- eigenlijk gezegd -- verwisselen zij slechts van plaats, want hier was het een zien door een spiegel in een duistere rede, maar dan een aanschouwen van aangezicht tot aangezicht, in het bij Hem zijn. Immers, al wat God wrocht, zal juichen tot Zijn eer: "De liefde vergaat nimmermeer."

Nadat geliefden ons ontvallen zijn, waarin gewrocht was van geloof, hoop en liefde, kan men hier niet meer met hen omgaan, want zij zijn van plaats verwisseld, maar die liefdeband is niet verbroken. Daartoe heeft de dood, die er is door de zonde, geen macht. Het kan wel voorkomen, dat wij ons opeens moeten bedenken: "O ja, dat is waar ook, zij zijn hééngestaan", anders zou men zeggen: "Ik zal het hem of haar even vragen." Soms kan er zo'n volheid in ons gemoed zijn dat wij onze geest wel eens willen luchten, denkend: "Dàt moet ik hem toch eerst eens vertellen", om dan ineens tot het besef te komen dat degene, aan wie wij dat wilden vertellen, met wie wij gemeenschap wilden hebben, al heengestaan is. Wat blijkt dan? Dat de band niet verbroken is. Dat kan de dood niet; die band blijft bestaan. De liefde vergaat nimmermeer.

Toen Christus aan het kruishout stierf, was Hij voor de ogen van alle mensen die niet door die Geest verlicht waren, als de huichelaar. Dàt was nu het einde van die koning; verschrikkelijk! Gestorven tussen twee moordenaars aan het kruis! Maar wat komt er bij de discipelen en bij de vrouwen aan het licht? Wònderlijke zaak, in plaats dat de liefde bij hen verminderd was, (want: "Ja, wij hadden gedacht dat Hij op de troon van Zijn vader David zou gaan zitten, maar nu Hij gestorven is tussen twee moordenaars, is Hij in onze achting zeer gedaald"), is het tegenóvergestelde bij hen voor de dag gekomen. De liefde werkt bij hen zodanig, dat 's morgens vroeg, als het nog donker is, zie je al vrouwen de stad uitgaan naar het graf. Zelfs in zúlke omstandigheden blijft de heerlijkheid en de kracht der liefde heersen, die is nergens door te ontwrichten of weg te nemen. De liefde vergaat niet.

Oh, wat zal het daarboven, bij God, voor Zijn aangezicht zijn! Is de liefde een vlekkeloze, reine genade, wat zal dáár alles blinken als goud en wit zijn als de sneeuw, niet de minste bevlektheid. De liefde vergaat nimmermeer. Daarom kan de dood hier zulke banden niet breken. Die geestelijke banden blijven bestaan, om straks nog nauwer aangehaald te worden en om met hen verenigd te zijn, waardoor men, als de liefde het hart vervult en de genade ons beheerst, hier reeds gaat zeggen: "Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning." Dan is die verschrikking er niet.

Het is ook geen wonder, want de dood is een verslagen vijand, verslagen door Hem, Die gezegd heeft, daar Hij Zijn schapen zo lief heeft: "Ik stel Mijn leven voor de schapen." Dàt is nog eens liefde! Hij heeft de dood gedood, daarom heeft de dood ook geen macht meer. Christus is het tegenovergestelde, de tegenstelling van de dood. Hij is de Opstanding en het Leven. En de liefde vergaat nimmermeer.

Er mogen hier vele uitnemende zaken zijn, want Paulus noemt hier nogal wat op: profetieën, talen, kennis, maar zij zullen allen teniet gedaan worden. Bedenkt echter wel, dat, als hij hier spreekt over profetieën, talen of kennis, dat het zodanige gaven en genaden zijn, die God hier voor Zijn gemeente nodig acht.

Paulus werpt dat alles ook niet wèg, of zegt: "Als er maar liefde is." Neen, zo is het bij Paulus niet. Als er van de verborgenheid van het Koninkrijk, van profetieën, talen en kennis is, dan eert Paulus die wel terdege. Die acht hij, hier in de gemeente, ook zeer nodig tot opbouw van het lichaam van Christus. Máár, het zijn geen zaken om te twisten. In het minst niet.

Ook niet daartoe, dat de één de ander de ogen uitsteekt met gaven die hij van God gekregen heeft en dat daardoor verdeeldheid zou ontstaan. Dáárom zegt hij hier: "De liefde vergaat nimmermeer."

Alsof hij wil zeggen: als gijlieden, Corinthiërs, zo de gaven van profetie, talen, kennis en dergelijke najaagt, dan zal ik u eens iets anders aanwijzen, en wel een weg die nòg uitnemender is, namelijk: de liefde! Want de profetie houdt bij de dood op, ook de talen en de kennis. Waarom? Wel, in de hemel is dat niet meer nodig. Dáár leven zij in de liefde en in volmaakt aanschouwen.

Wij, mensen, staan erg hoog met het zien- en zinlijke, maar dat is vleeselijk. Wat ik u dan bidden mag: laten wij hierop terdege acht geven, hoe maken wij het met de liefde: de liefde tot God en de naaste? Hoe is dat bij mij? Want de liefde is uitnemend, verheven boven alles.

Het kan gebeuren, dat in de ouderdom ons verstand beneveld wordt, al zijn er voorheen nòg zulke uitnemende gaven uit Gods genade geweest. Ik zal maar één voorbeeld noemen: Hellenbroek, de opsteller van het bekende vragenboekje dat op catechisaties veel wordt gebruikt. Hij werd, toen hij oud was geworden, kinds, en speelde soms met een pop. Hij had veel geschreven, niet alleen dat vragenboekje, maar tot zijn nalatenschap behoort ook nog een schoon werk, genaamd: "De kruistriomf van Vorst Messias", en een boek over het Hooglied. Dat heeft hij allemaal gedaan uit genadelicht en de gaven van de Geest die er bij hem waren.

Toen hij oud was en kinds, dus dat niet meer kon, kwam er eens iemand hem bezoeken. Zij hadden die man vooruit al gezegd: "Je hebt er niets aan, hij is kinds." Maar hij wilde de dominee toch zo graag zien. Nadat hij bij hem binnengekomen was, schrok hij en zei: "O, dominee, bent u nu die man, die God heeft willen gebruiken om mijn blinde zielsogen te openen?" Toen keek die oude stakker even op en zei: "Is het waar man? Geef dan God de eer." Wat was er nu gebleven? De liefde! Als oude, kindse stakker wilde hij nog God de eer geven. Dat doet de liefde, want die bedoelt de eer van God en het heil van onze naaste. Is het geen edele zaak?

O, laten wij betrachters zijn van de liefde. Laat ons die God der liefde zoeken, dan zullen wij ervaren dat wij bedeed worden met die liefde. Dat is zulk een edele gave, dat, al ontvalt ons het liefste, de liefdeband toch niet wordt verbroken. Zelfs komt bij tijd en gelegenheid openbaar, dat wij gaan aanvoelen, dat de natuur van dat werk, van die arbeid des Geestes, met zich meebrengt, dat wij straks ook daar moeten wezen, waar zij zijn die ons voorgegaan zijn, om dan mede eeuwig die God groot te maken. De liefde vergaat nimmermeer.

Paulus zegt: "Want wij kennen ten dele, en wij profeteren ten dele." Hij wil hiermede als te kennen geven, dat de hoogste kennis die wij hier van God hebben, slechts een eindige kennis is, want zegt hij: "Wij zien nu door een spiegel in een duistere rede."

Wat ten dele is, is tijdelijk, maar om bij die God te zijn in volmaaktheid, is voor eeuwig. Het poosje dat wij hier zijn -- in de tijd -- is een ten dele kennen en ten dele profeteren. Wij mogen openbaring hebben van vele en grote verborgenheden van het Koninkrijk, maar nochtans is het alles ten dele. Wij hebben zoveel kennis van de verborgenheid als het God behaagt in ons te openbaren. Wanneer het is, dat wij met ons verstand daar wil indringen, is het fout, dan is het slechts verstandswerk. De verborgenheden des HEEREN zijn voor degenen, die Hem vrezen. Hij leidt hen daarin, en daardoor leren zij, al is het dan ten dele, zulk een heerlijkheid kennen die heel de wereld niet oplevert. Niets kan zaligheid evenaren, dat is alleen bij God aan te treffen.

Dan volgt er nog: "Doch wanneer het volmaakte zal gekomen zijn, dan zal hetgeen ten dele is, teniet gedaan worden." Het is nodig, dat wij deze plaats eenmaal zullen verlaten om het volmaakte te genieten. Zó te genieten, omdat wij hier door de dood zijn verlost van een lichaam der zonde en des doods, en dat onze ziel, dáár, in het eeuwige leven, in die volmaaktheid, de jongste dag verwacht, om dan eens, verenigd met het lichaam, in volmaaktheid den beelde des Zoons gelijkvormig te zijn.

Als er nu van de liefde bij ons werkt, wat komt er dan voor de dag? Dan kan er een hongeren, een dorsten, een verlangen gaan werken om in die volmaaktheid te zijn. Dat brengt de natuur van dat werk met zich mee.

Als wij op onze geliefde zien die heengegaan is, en de liefde in ons laten spreken, dus niet ons vlees, onze wensen, onze begeerten, (want, wij zouden een ieder hier willen houden) dan moeten wij toch zeggen: "Hij heeft verlangd naar die stonde om ontheven te worden van de zonde, van een lichaam des doods, om bij God te zijn." Dan moeten wij toch bekennen: "Hij is verlost, God heeft hem wèl gedaan." Dan moeten wij, als wij de liefde laten spreken, eigenlijk zwijgen, want als wij de gelegenheid eens kregen en weg mochten, om in volmaaktheid bij God te zijn, zouden wij dan hier blijven? Dat zouden wij toch zeker niet doen?

Als de liefde zo werkt, om Hem te zien gelijk Hij is, en wij kregen de gelegenheid om -- om zo te zeggen -- als een gevangen vogeltje het kooitje uit te gaan, dan zouden wij toch ook alles achterlaten, om dan daar te zijn, waar nimmer tranen vloeien, waar 't hart geen angst, geen kommer kent noch pijn, waar doorn noch distel groeien? Laat ons dáár dan acht op geven, want als wij de liefde laten spreken, dan moeten wij zó oordelen, dat God wèlgedaan heeft.

Wij allen zullen de overledene zeker, soms met grote smart, missen. Ik denk dan in het bijzonder aan mijn schoonzuster, zijn vrouw, die niet onder ons kon zijn, en aan de kinderen. Maar daar die God altoos Dezelfde is en blijft, de Almachtige, laat ons dan allen met elkander die God zoeken, Die boven bidden en denken kan geven, en Die het in alles met Zichzelf goed kan maken. Want Hij is het Die slaat maar ook heelt, Die wel bedroeft maar ook wonden verbindt. Hij is zulk een getrouwe God, dat Hij hen, die Hem aanhangen en aanroepen, niet tevergeefs op Hem laat wachten. Hij is het: "Die trouwe houdt in der eeuwigheid."

Hij heeft God aangehangen en bemind, dat, dàt ook in òns wone om in zijn voetstappen te wandelen. Is het, het bevel Godes, dat wij Hem zouden dienen en liefhebben, dat een ieder dan weet wat hem betaamt. Als wij dat niet "moeten", het niet zoeken, dus de liefde die er bij God is niet zoeken, zodat wij die niet leren kennen, dan zal het eenmaal, in die grote dag, tegen ons getuigen. Ja, dan zal hij ons mede vonnissen. Dat God dat verhoede en ons genade schenke voor Zijn aangezicht, alsmede voorbereiding tot een ander en een beter leven, om dan in dit leven uit te leven: "Nu blijft geloof, hoop en liefde, deze drie; doch de meeste van deze is de liefde." Want als het einde er zal zijn, zullen het geloof en de hoop hun plaats voor de liefde inruilen, opdat het zal zijn een eeuwig en zalig aanschouwen van Hem, Die ons kocht met Zijn bloed en betaalde met Zijn dood.

Dat God, Die rijk is in goedertierenheid, ons dan diene, gedenke en zegene uit Zijn hemelhof, de vaste plaats van Zijn troon en woning, om Zijns verbonds wil. Amen.

Slotzang:

Psalm 68: 2

Maar 't vrome volk, in U verheugd,
zal huppelen van zielevreugd, ...

Zegen.